

ÚSTREDNÁ KNIŽNICA SAV

INFORMAČNÝ BULLETIN
ÚK SAV

XXXVII

č. 2

Bratislava 2008

OBSAH

Zmeny a novinky v ÚK SAV	5
Predstavujeme knižnicu Ústavu orientalistiky SAV	14
Výstavy Slovenskí vzdelanci 1998 – 2006	17
Osobnosti vedy v Univerzitetnej knižnici	18

ZMENY A NOVINKY V ÚK SAV

V marci roku 2006 otvorila Ústredná knižnica SAV pre svojich čitateľov a návštevníkov zrekonštruované priestory na Klemensovej ul. Knižnica vtedy radikálne zmenila svoju tvár. Jediné, čo nás, knihovníkov, predsa mrzelo, bola skutočnosť, že sme zároveň s rekonštrukciou „nestihli“ aj nové účelné zariadenie priestorov. Čitatelia i knihovníci museli vydržať ešte dvoch rokov, kým sa podarilo pôvodný zámer dokončiť.

č. 1

č. 2

V rokoch 2007 – 2008 sa ÚK SAV zapojila do projektu Vytvorenie siete s informačným prepojením vedeckých, akademických a špeciálnych knižníc SR vrátane ich modernizácie, v rámci ktorého mala získať finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ. Nakoniec však knižnica realizovala zámer bez podpory EÚ (na základe dodatočného rozhodnutia, že knižnica so sídlom v Bratislave nemôže byť príjemcom štrukturálnej pomoci), ale z náhradných zdrojov Ministerstva hospodárstva SR vo výške viac ako 8 mil. Sk. Tak sa ÚK SAV po dlhých rokoch úsilí podarilo vybaviť pracovisko modernou výpočtovou a prístrojovou technikou i „na mieru“ zariadiť študovňu účelným nábytkom.

Dnes víta čitateľov a návštevníkov knižnice na Klemensovej ul. všetko nové. Pri vstupe do knižnice je to po pravej strane výpožičný pult (1), po

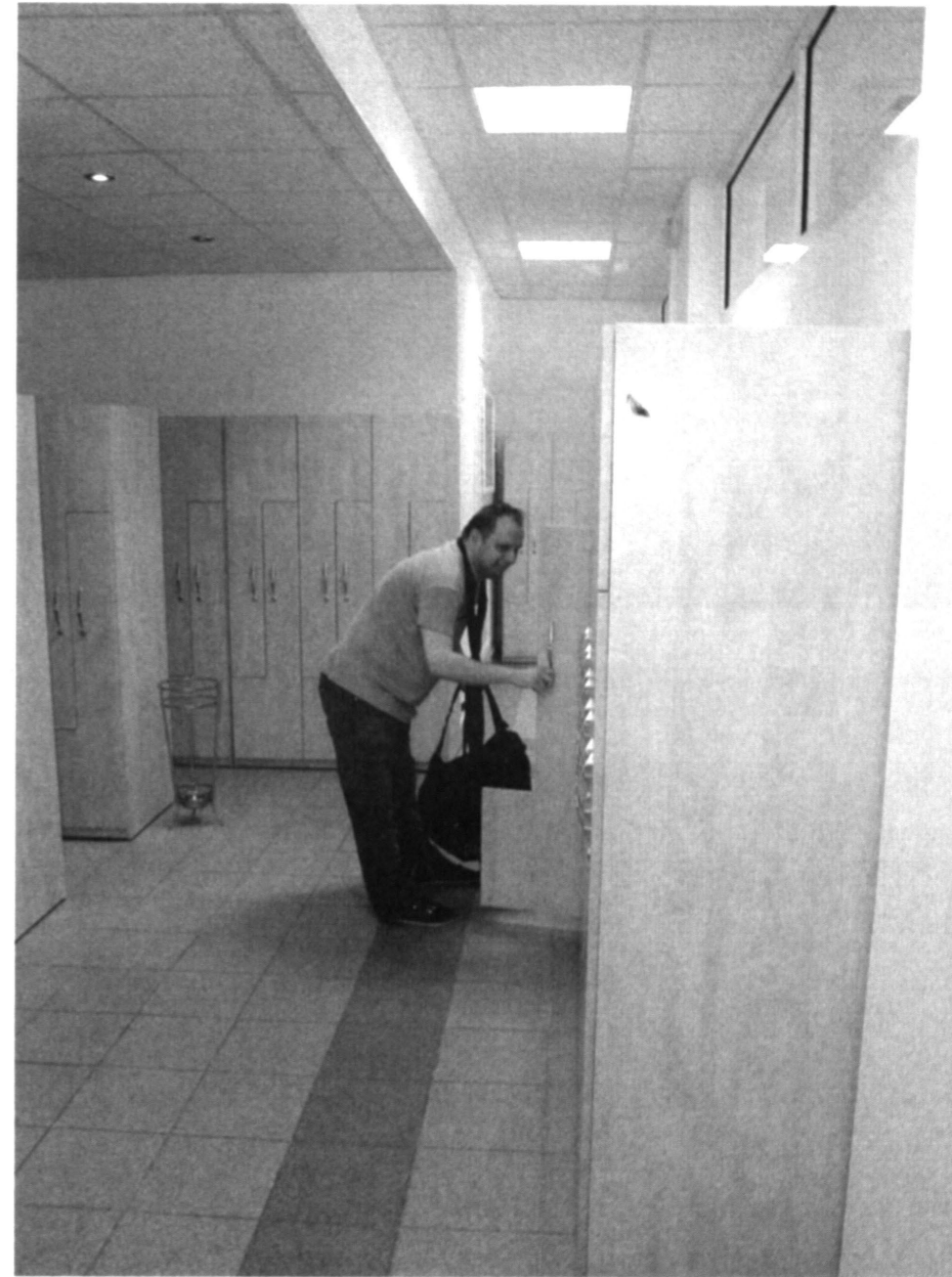
č. 3

č. 4

ľavej strane 10 online katalógov (2) so samoobslužným kopírovacím strojom a propagačnými vitrínami s knižnými novinkami, ktoré si môžu čitatelia hneď vypožičať (3). Ten, kto chce navštíviť študovňu (všeobecnú, internetovú s voľným prístupom na internet a bezplatnou službou WiFi) a čítať periodik (4) dostane od pracovníkov kľúč od skriniek v šatni, kde je k dispozícii 66 skriniek (5).

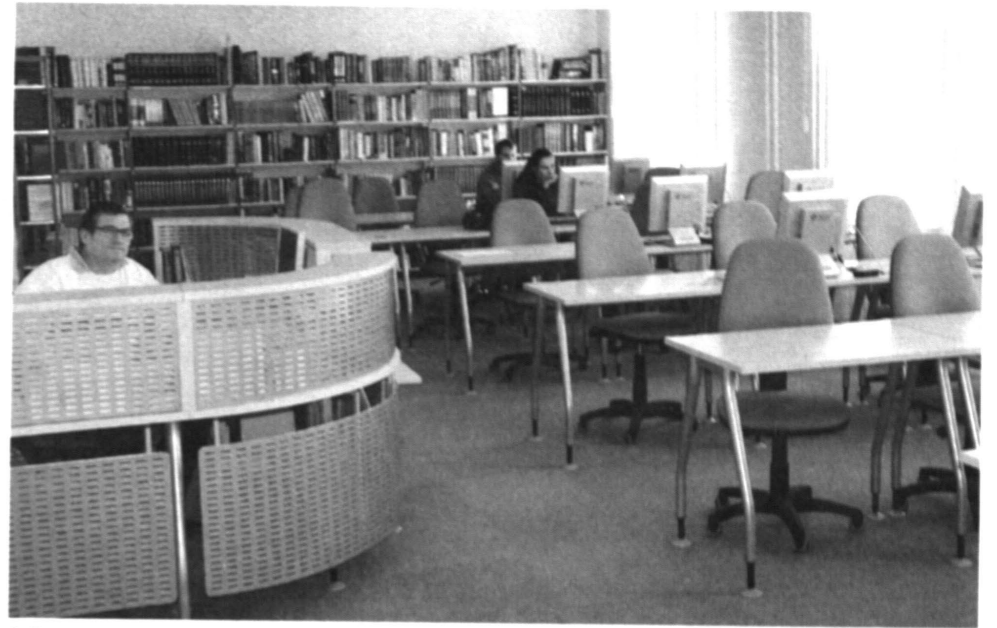
Pri vstupe do študovne je umiestnená čítačňa periodík, kde sú podľa abecedy uložené jednotlivé čísla časopisov bežného ročníka dochádzajúcich periodík. Čitateľ si vyhledá žiadaný titul sám (6), alebo mu pracovník poradí (7). V ďalšej časti je okolo stien rozmiestnený fond všeobecnej študovne a v priestore 18 PC pre čitateľov, tlačiareň a skener (8). V bočnej uzamykateľnej časti je zariadená videomiestnosť s 10 PC a príslušnou technikou na usporadúvanie videokonferencií (9).

č. 5

ε. 6

ε. 8

ε. 7

ε. 9

č. 10

Okrem rutinnej prevádzky sa v študovni príležitostne uskutočňujú semináre, ako napr. EBSCO day (10). Po troch rokoch prestávky obnovila knižnica aj výstavky knižných prírastkov, predovšetkým z produkcie zahraničných vydavateľstiev (11).

č. 11

ÚK SAV naďalej poskytuje medziknižničné výpožičné služby (MVS a MMVS), rezervovanie vyžiadaných publikácií, konzultácie, rešerše a poskytuje aj vzdialený prístup HAN k elektronickým zdrojom. Aktuálne informácie nájdu záujemcovia na webovej stránke knižnice (www.uk.sav.sk), ktorá dostala tiež novú podobu.

L. Čelková
Foto: M. Mesár

PREDSTAVUJEME KNIŽNICU ÚSTAVU ORIENTALISTIKY SAV

Pôvodný Kabinet orientalistiky vznikol v rámci SAV v roku 1960. Hoci kabinet prešiel viacerými etapami vývoja, v súčasnosti je už ako ústav jediné akademické centrum na Slovensku, ktoré sa zaoberá výskumom kultúry, filozofie, literatúry, jazykovedy, politológie a histórie krajín Afriky, Ázie, Oceánie. Jeho súčasťou od počiatku bola aj knižnica. Dnes je **Knižnica Ústavu orientalistiky SAV** špecializovanou knižnicou knižnično-informačnej siete SAV. Zameriava sa na potreby odboru orientalistiky a ďalších príbuzných odborov v súlade s výskumnými úlohami ústavu aj jeho školiacou funkciou. Sídli na Klemensovej ul., hoci väčšina knižničného fondu je z priestorových dôvodov uskladnená v archíve ústavu na Patrónke, ale keďkoľvek je na požiadanie čitateľom k dispozícii. Dlhoročnou pracovníčkou knižnice (od roku 1985) je **Zuzana Hollá**, s ktorou som sa o knižnici bližšie porozprávala.

- **Začnime na úvod s číslami. Zo štatistického výkazu o činnosti knižnice za rok 2007 vyplýva, že knižnica v súčasnosti obsahuje 13 061 knižničných jednotiek, odoberá 42 titulov odborných periodík, z čoho je 35 zo zahraničia. Čo všetko sa skrýva za týmito strohými údajmi?**
 - Knižničný fond ústavu sa buduje desaťročia v úzkej súvislosti so zameraním a výskumnými úlohami ústavu. Kúpou nadobúdame v súčasnosti najmenej knižničných jednotiek, väčšinu tvoria dary a potom výmena. Dary dostávame od jednotlivcov (napr. od pracovníkov ústavu), z pozostalostí (napr. Vojtech Kopčan – turkológ, Ján Múčka – vietnamológ), aj od inštitúcií (napr. teraz sme získali 3000 sinologických kníh - originál aj anglickú mutáciu – z Veľvyslanectva Čínskej ľudovej republiky. Výmenou získavame tiež potrebnú literatúru za ústavný časopis *Asian and African Studies*, ktorý vychádza od roku 1965 (a od roku 1995 dvakrát-ročne).

Knižničný fond máme rozčlenený do troch sekcií: na encyklopedickú a slovníkovú sekciu, sekciu vlastnej tvorby pracovníkov Ústavu orientalistiky SAV (publikačná činnosť od vzniku ústavu) a sekciu odbornej literatúry. Táto sekcia odbornej literatúry sa zameriava najmä na lingvistiku orientálnych jazykov, literatúru a históriu národov Stredného východu, Ázie, Austrálie, Polynézie a Afriky.... Tu treba poznamenať, že nemáme len vlastný fond, ale aj tzv. dlhodobé výpožičky z UK SAV, ktoré pre nás nadobudla knižnica výmenou, resp. kúpila na základe našich návrhov, napr. 21 zv. *Encyclopaedica Japonica*. K najbohatším a cenným zbierkam patrí sinologická literatúra. Za pozornosť stojí napr. *Jung-lov encyklopedický slovník* (118 zväzkov), *Sibu beiyao* (Výber zo štyroch súborov čínskeho písomníctva), čo sú reprinty čínskej básnickej formy z obdobia Song Jin (260 zväzkov).

- **Máte úzko špecializovaný knižničný fond, ako sa využíva? Nie je iba príručkou pre jedného – dvoch špecialistov v tom – ktorom odbore?**
 - Knižnica poskytuje výpožičné (absenčné a prezenčné), konzultačno-informačné, reprografické služby. V súčasnosti knižnica registruje 40 používateľov, k dispozícii má jeden počítač na prácu s knižničným katalógom a ďalší počítač na prácu s internetom. Knižnica je primárne určená pre potreby pracovníkov SAV, ale fondy môžu využívať prezenčne aj pracovníci iných ústavov SAV a študenti vysokých škôl, resp. iné knižnice v rámci MVS.
- **V čom je vaša knižnica iná, ako podobné knižnice spoločenskovedného zamerania?**
 - Knižnica predovšetkým zápasí s nedostatkom priestorov. Nemá samostatnú miestnosť. V tej jednej miestnosti, kde je „knižnica“ s príručným fondom encyklopédií a slovníkov je aj redakcia časopisu a patrí aj doktorandom. Preto sa musel fond z troch štvrtín presunúť na Patrónku, vrátane periodík. Odbornú literatúru sme aspoň sčasti zaradili do pracovni, napr.

egyptologická časť je u nášho špecialistu, sinológovia majú tiež u seba takmer celú kolekciu a pod.

Od iných knižníc sa odlišujeme spôsobom spracovania. Knihy v origináli musí vždy preložiť názov a ďalšie potrebné údaje pre katalogizáciu príslušný špecialista – sinológ, egyptológ, japonológ a pod. až potom nasleduje fáza spracovania. Bez ich príspevia by to vôbec nebolo možné. Veď pozrite, tento veľký znakový slovník v japončine je tlačený odzadu a v nijakom prípade sa nedá domyslieť, že je to *Dai Kanwa Džiten*. Preto je katalogizácia u nás zvlášť náročná a dobré katalógy nevyhnutné (v listkovej forme aj online).

- **Nad čím teraz práve pracujete?**

- Okrem rutínnej knihovníckej práce sa aj knižnica ústavu pripravuje na blížiacie sa polstoročie jeho vzniku. Pripravujem Katalóg knižnice, čo je práca spojená aj s revíziou fondu. Okrem toho som práve dokončila *Katalóg časopisov od vzniku ústavu do roku 2007*. Obsahuje 228 titulov a pred vydaním spomínaného katalógu sa ešte príslušné obdobie doplní.

- **Na záver ešte kontakt pre záujemcov:**

- Knižnica je otvorená každý deň od 9:30 do 11:30 a od 13:00 do 15:00.

Kontakt: Z. Hollá, tel. č. 02/ 5292 6326.

So Zuzanou Hollou sa porozprávala L. Čelková

VÝSTAVY SLOVENSKÍ VZDELANCI 1998 – 2006

1998

- I. L. Kneppo
- II. L. Dérer
- III. V. Budinský – Krička, J. Felix, J. Marták, L. Novák, J. Štolc, A. Točík

2000

- I. J. Čabelka, L. Kresák, Š. Schwarz
- II. D. Blaškovič, I. Zmoray
- III. J. Bakoš, Š. Luby, A. Matuška, F. Votruba

2002

- I. O. Benda, O. Dub, D. Ilkovič
- II. J. Antal, J. Hovorka, I. Stanek
- III. E. Horváthová, D. Rapant, S. Štúr

2004

- I. A. Bečvář, J. Gonda, J. Hronec
- II. M. Gregor, A. Jurko, K. Šiška
- III. O. Čepan, Š. Heretik, M. Város

2006

- I. D. Andrusov, L. Cigánek, D. Jurkovič
- II. V. Bílik, M. Luxová, J. Podoba
- III. M. Bakoš, A. Hirner, J. Ružička

OSOBNOSTI VEDY V UNIVERZITNEJ KNIŽNICI

Výstava **Slovenskí vzdelanci – Doctissimi Slovaciae VI.**, ktorú pripravuje každé dva roky Ústredná knižnica SAV pre širokú verejnosť, sa uskutočnila vo výstavnej sieni Ľudovíta Štúra Univerzitetnej knižnice v Bratislave v dňoch 3. – 18. 12. 2008.

Tri oddelenia vied vybrali „svojich“ reprezentantov a tak sa návštevníci mohli zoznámiť s astronómom **Atonom Hajdukom**, organizátorom vedeckého života a autorom pojmu „Slovenská akadémia vied“ **Andrejom Kmeťom**, vynikajúcim geofyzikom a pedagógom **Tiborom Kolbenheyerom** (vedy o neživej prírode). Vedy o živej prírode reprezentoval známy onkológ **Branko Chorváth**, zakladateľ klinickej biochémie, farmakológie, farmakobiochémie, lekár **Teofil Rudolf Niederland** a priekopník biofarmácie i farmakokinetiky **Ladislav Záthurecký**. Vedy o spoločnosti a kultúre predstavili významného predstaviteľa ekonomickej vedy **Pavla Hoffmanna**, popredného predstaviteľa psychológie **Antona Jurovského** a historika moderných dejín **Júliusa Mésároša**.

Návštevníci výstavy mali k dispozícii aj katalóg medailónov vedcov. Mnohí ocenili toto podujatie a z ich názorov v knihe návštev vyberáme niekoľko postrehov:

- *veľmi dobrá a užitočná výstava pre poznanie ľudí, ktorí urobili pre Slovensko veľké veci.*
- *Musím sa priznať, že o niektorých našich vedcoch som ani netušila... Je preto zaujímavou a zmysluplnou myšlienkou, priblížiť ich aj nám „laikom“. Zvlášť, ak je vidieť, že veľa z nich neboli len suchými vedcami, ale ľuďmi snažiacimi sa spoznať chod tohto sveta srdcom. V tomto smere ma najviac zaujal astronóm Anton Hajduk. Ozaj dobrá myšlienka!*
- *Sme hrdí na našich slovenských vzdelancov.*
- *Keby čo najviac ľudí spoznalo skutočných slovenských vzdelancov, nenadchýnali by sa tzv. rýchlo kvasenými celebritami, ktorých sú plné súkromné médiá. Výstava sa mi veľmi páčila.*

L. Č.

Názov:

INFORMAČNÝ BULLETIN ÚK SAV č. 2/ 2008

Výkonný redaktor:

PhDr. Ľudmila Čelková

Zodpovedný redaktor:

Mgr. Andrea Doktorová

Vydavateľ:

ÚK SAV, Klemensova 19, 814 67 Bratislava

Tlač:

VEDA, vydavateľstvo SAV